

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 16. januarja 1902.

Štev. 3.

Uljudna prošnja!

Vse častite gg. naročnike, ki se doslej še niso spomnili na nas in niso še obnovili naročnine, ali so s tisto še za prejšnja leta na dolgu, opozarjamo s tem na njihovo dolžnost ter uljudno prosimo, da blagovolijo isto čim prej mogoče poravnati. Trudimo se in delamo, da vstrežemo naročnikom, zato naj tudi oni ne pozabijo na svoje dolžnosti do lista. Le če vsak naročnik točno plačuje svojo vsakoletno naročnino, more list redno in brez škode izhajati. Da ne bode treba lista takim zakasnelim naročnikom ustavljeni, prosimo, da se vsi tisti, ki so kaj na dolgu, temu pozivu odzovejo. — Dalje tudi iskreno prosimo svoje prijatelje, naj razširjajo naš list in mu pridobijo prav mnogo novih naročnikov. Naročnina naj se pošlje za naprej, kakor je navada pri vseh listih. List velja za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Naj vsak naznani svoj natančni naslov in dostavi, je li star ali nov naročnik.

Upravništvo „Mir“-a.

Kako kmetu pomagati?

I.

Pri obravnavanju postavnega predloga o kmetijskih zadrugah se je v državnem zboru tudi splošno govorilo o vprašanju, kako se naj kmetu pomore. Redkokdaj pride tam kmetško vprašanje na dnevni red, a zdaj se je videlo, da je večina državnega zbora volje, kaj storiti za kmetški stan. — Zanimivo je v tem oziru zasledovati besede raznih govornikov.

Tirolski poslanec Grabmayr je razlagal namen nove postave tako-le: „Združiti hočemo raztrešene moči največjega in najvažnejšega stanu k skupnemu delovanju. Kmetom hočemo dati zastopstvo, ki naj brani njihove interese. Po ti zvezi se naj razvije poljedelstvo in kmetško gospodarstvo in

postavni vpliv kmetijstva se bo pomnožil in okreplil. — Iz delokroga teh zadrug bo izključeno vsaktero gospodarstvo ali drugo delovanje, ki ima namen, kaj pridobiti; izključeno bo vse, kar bi moglo zadrugnike oškodovati. Z obvezno organizacijo kmetov ne sme biti združeno nobeno riskantno podjetje.“

Kako odpravimo dolgove?

Zanimivo je, kar je Grabmayr govoril o kmetijskih dolgovih. Vse druge agrarične (poljedelske) naprave bodo ostale brez vpeha, če kmet obnemore pod težo dolgov. Skrajni čas je, da se zastopniki ljudstva pečajo resno s to socialno boleznijo. Ne bodimo slepi nasproti zlu, ki se grozno širi in ki bo ugonobilo najboljše moči najvažnejšega stanu. Neobhodno potrebno je, da se uredi kreditno pravo, ter da se oblika kredita napravi primerna kmetijskim potrebam. Osočni kredit se je deloma že uredil v posojilnicah, a ničesar se še ni storilo za uredbo realnega kredita, in tukaj je treba stvar začeti, da se zadolževanje temeljito spremeni. Naj si bodo težkoče še tako velike, vendar je treba zadolženju postaviti neko mejo. Če bo kmetom še zanaprej prosto dano, zadolževati svoja posestva, bodo se preveč zadolžili in nastale bodo neznosne razmere. Naj si bomo še tako navdušeni za prostost, vendar bomo morali sprejeti postavbo, ki bo omejila to prostost. Volja posamezne osebe mora jenjati proti koristi vseh.

V drugo tirja Grabmayr, da se hipoteke ne bi smele odpovedavati in bi se morale amortizovati (polagoma vračati). „Mi moramo zato skrbeti da hipoteke (vknjiženi dolgovi) na kmetijah nastanejo le v obliki dolga, ki vsako leto plačuje obresti in nekaj kapitala („Annuitätsschuld“), in skrbeti moramo, da se sedanji dolgovi premene v take anuitete (tako letno plačilo). V splošni premembi kmetijskih hipotek vidim eno najvažnejših agrarnih nalog. Le po ti poti se morejo zemljišča polagoma oprostiti dolgov.“

Uspeh take premembe hipotečnih dolgov bi bil za Tirolsko n. pr. le-ta: Če ima dežela zdaj 255 milijonov goldinarjev vknjiženega dolga in se vsako leto dolg množi za 4 milijone, bodo kmečka posestva v 55 letih imela dolgov 475 milijonov. Če se pa dolga plača vsako leto 1/2%, bo v petinpetdesetih letih stari dolg izginil in novi nikdar ne bo več prekoračil meje 147 milijonov.“

Nova zadružna postava bo krepko posredovala, da se le-to doseže. Če imamo le pravo voljo, našla se bo tudi prava pot. Zadružna postava bo pa le tam imela pravih uspehov, kjer bodo zadrugam stopili na čelo pravi možje. Sijajna je ideja (misel) o zadrugah, uspehi bodo pa le potem res sijajni, če bo vodstvo zadrug v pravih rokah; kjer bodo goreči in odločni in požrtvovalni možje ustopili v vodstvo zadrug, tam bodo zadruge središča in podpora vsemu kmetškemu gibanju.“

Pomen nove zadružne postave

je jasno razlagal posl. Tollinger. „Zdaj konečno prišli smo do trenutka, po katerem so kmetje hrepneli že leta in leta, ki bo prihodnjim rodovom veljal kakor mejnik v zgodovini avstrijskih kmetov. Čudno se bo našim potemcem zdelo, da tako dolgo nismo mogli ustvariti potrebne nam organizacije; krive so temu sedanje razmere v državnem zboru.“

Pomisliki proti zadružni postavi so nastali, ker so se zamenjale stanovske zadruge (Berufsgenossenschaften) z gospodarskimi zadrugami (Wirtschaftsgenossenschaften). Poroštvo, delo, nevarnost, mnogi stroški in vse to, kar je v gospodarskih zadrugah neizogibno, storilo je kmeta nezaupnega proti postavi, ki bi ga silila, udeleževati se tako nevarnih podjetij. K temu pride še strah pred nadoblastjo birokracije (uradnikov). Tudi to je povzročilo zadružni postavi nasprotnikov, da se vzroki slabega stanja kmetov po ti postavi ne odpravijo neposredno. A ko si bo vsakdo stvar premislil, ko bo misel prešla ljudem v meso in kri, potem bo kmet spoznal, kako važen pripomoček mu je dan v teh stanovskih zadrugah, ki mu bodo dajale zastopstvo, katero bo moralo poslušati kmetške pritožbe in bo moralo delovati, da se vzroki pritožb odpravijo. S stanovskimi zadrugami se bo kmet branil proti neopravičenemu vplivu drugih krogov na zunaj in zgoraj.

Če pomislimo, kako se je na Nemškem zadružno življenje razvilo, koliko zadrug in v kako raznih oblikah je tam nastalo, kako so tam vse zadruge združene in zvezane, kako je število zadrug vzraslo na tisoče, kako blagodejno vplivajo v gospodarskem in moralnem oziru, potem moramo spoznati, kako smo zaostali, kako nam je stanovskih zadrug treba, ki bodo ustanovljale, podpirale in združevale gospodarske zadruge.

PODLISTEK.

Želodček.

(Igra v 2 dejanjih. — Nemški spisal V. Pailler. Prevel Svečan.) — (Dalje.)

Lipe. Sevéda, odreči ne smem, zato se zahvaljujem za vabilo; ali dozdej se je samo o jedi govorilo, pijače se nobeden ni spomnil in te kupim pač jaz za moj srebrn goldinar — tega moram danes zapiti.

Peter. Tudi to je moja skrb, da bi z dobrim vinom srce ljubih gostov razveselil; v vasi, kjer sem se prej mudil, dobil sem dosti denarja za jed in pijačo.

Lipe. Tako? Ali ste morda tudi bili pri kakšni ženitnini?

Peter. Tisto pa ne — bil sem pri pogrebu.

Lipe. O je! Pri pogrebu — tu pač niste veliko dobili.

Peter. Zavzel bi se nad svoto, katero so mi z veseljem dali.

Lipe. Ali ste znabiti pri sedmini pomagali?

Peter. Tudi ne.

Lipe. Kako pa ste torej zaslužili toliko denarja? Samo meni nič tebi nič niso toliko denarja dali.

Peter. Mrliča sem k življenju obudil.

Lipe (se ustraši). Bog pomagaj! Človeka je kar strah.

Peter. Ne boj se! Ali se ni zgodilo v davnih časih na migljaj Gospodov na tisoče čudežev?

Ali se je Božja moč od tistihmal znabiti zmanjšala ali izginila?

Lipe. To je vse prav, ali če mrlič na enkrat zopet oživi . . . . . Pojte, pojte, to mora biti človeka strah — br!

Peter. Da se ljudje ne morejo Božjih naredeb navaditi in so vendar povsod s samimi čudeži obdani!

6. prizor.

Krčmarica (vstopi s pečenko). Tako, gospod, jagnje ima izvrstno meso; na jeziku se bo raztopilo.

Peter. Postavite ga tje!

Krčmarica (postavi počenko na mizo na levi strani).

Peter. In zdaj, moji ljubi gostje, vsedite se. Tudi dobra kapljica naj nas okrepi; prinesite, prosim, nekaj steklenic.

Krčmarica. Takoj se zgodi, samo nekaj bi vas še prosila, velečastiti gospod.

Peter. Le povejte svojo željo. Če jo morem izpolniti, rad vam ustrezem.

Krčmarica. Bom torej povedala; vi pa lahko storite kakor hočete. — Tam-le, koj čez cesto sta dva zelo poštena človeka, tkalec Jaka in njegova mati. Jaka je zmirom skrbel za svojo mater, trudeč se pešeno noč in dan. Zadnjo zimo pa je Jaka zbolel na očesih in bolezen se je hujšala vsak dan tako, da je v nekoliko tednih popolnoma oslepel. In od tega časa gré tema revežema zelo slabo. Mi sosedje ne pustimo sicer, da bi lakoto trpela, toda prave sreče in tolažbe jima pač vendar ne moremo dati. In Jakina mati je bila ravnokar tu in me je zelo prosila, da bi z onim čudodelcem govorila, ki je v Dobji vasi vse osrečil, in zato ne zamerite,

ako vas prosim, da bi Jako in njegovo mater resili revščine in nadloge . . . . . Vi pa morete storiti kakor hočete; pa ne zamerite mi moje prošnje.

Peter. Takoj pojdem k tema revežema. Zato sem poslan, da bi žalostne tolažil in nesrečnim pomagal. Peljite me in pokažite mi pot! (Krčmarica in Peter odideta.)

7. prizor.

Kovač. Dobro sreč ima ta sveti mož; prej sem se ga bal, ali on je tako prijazen, da vsak strah izgine.

Tesar. Vesel sem, da bom mogel jesti in piti s tako svetim možem.

Lipe. Čujte možje, ali je res, da je v Dobji vasi mrliča k življenju obudil?

Kovač. Sevéda je res!

Tesar. Če to tako svet mož reče, moraš mu vendar verjeti.

Lipe. Sevé, sévé, jaz nič ne dvomim, ali vendar me je to malo presenetilo — zdaj bi tu imela biti mlinarica.

Kovač. Glej Lipe, ti imaš dobro misel, da, mlinarica bi imela priti in stavim, da bi se ji tudi pomagalo.

Tesar. Ona pa si ne bo dala pomagati.

Kovač. Ko bi se ji vse pripovedovalo in razložilo, mislim, da bi se udala.

Tesar. Ali ona prositi ni navajena — prosila ne bo, boš videl!

Kovač. Bo že prosila; pojdimo naglo k mlinarici!

Tesar. Vse je zastoj; mlinarica ne pride sem.

Kovač. Poskusimo. Ako nočeš z menoj, pojdem sam; mlinarica je tako dobra žena in meni

V par letih nas bo Nemčija iznenadila z višjo carino, ki nam bo brez dvojbe v gospodarstvu škodljiva. Zato je treba, da se ojačimo, združimo in utrdimo, da bomo mogli škodo od sebe odvrniti. Z organizacijo bomo tudi dosegli, da se bodo vozne (tarifi) tako uravnale, da nas ne bo zadržala zunanja konkurenca na naših lastnih trgih. Vse reforme (prenaredbe), ki jih kmetijski stan potrebuje, se dajo le doseči, če kmetje sami sodelujejo. . . . Res s to postavbo še ni vse storjeno; po postavi se da le podlaga, na katero morajo deželni zbori zgraditi novo stavbo; stavbo oživiti in ji dati prebivalcev, je pa stvar kmetov samih, in do tja bo minulo še mnogo let. Misel bo morala še dozoreti, kmetje se bodo morali z njo še le seznaniti, ter spoznati, kako se je naj poslužujejo.“ (Dalje sledi.)

Cvet in sad ponemčevalnih šol.

(Konec.)

Otrok si ne more pomagati, misli, da mora biti tako. Otrok je mučenec. Kdo mora za otroka skrbeti? Stariši in tudi občina kot zastop starišev. Neumnost je, ako mislijo stariši in drugi dobri, celo občinski možje, šolski svetovalci in oče župan, da mora biti vse prav in dobro, kar država naredi. Mar-li nima ljudstvo mnogo pravic v rokah? Ljudstvo samo sebe vlada! Kar vlada s poslanci slabega naredi, se ljudstvu šteje v greh. Toliko je menda pač vsak odrasli človek pameten, da vé, da vlada sama ne skrbi za vse to, kar je ljudstvu v korist — in še posebno Slovencem treba! Šola je za blagor ljudstva najboljša naprava, t. j. največjo korist bi morala — po želji vlade in vladarja — šola donášati národom avstrijskim, ljudstvu, se vé tudi slovenskemu. Kako moremo torej gledati, da nam najboljša naprava, ustanovljena v največjo korist, namesto koristi prinaša kvar, namesto časti pred svetom sramoto?? Da šola, ki ni prava, t. j. ki ni verska in národna (domača, za domače ljudstvo, res ljudska, ne tujka, pohujševalka), ni nič vredna, dá, še manj kot nič, je rekel modri škof Slomšek in hočem drugokrat dokazati.

„Zaslepljenje“ imenuje že omenjeni dopisnik iz Lipe one, ki sedanje šole hvalijo. Ta mož, sem rekel, ima pamet, ta je moj prijatelj. Jaz sem to šolo skusil, mene je duševno ugonobila. Sedaj sem mož resnega mišljenja, samostojen, študiran, tudi sem se nekaj let s poučevanjem slovenskih otrok pečal, učil na več krajih, kjer so bili nemški in slovenski otroci skupaj, šolska vprašanja me posebno zanimajo in študiram nalašč, kaj je namen šole: mislim torej, da imam pravico izreči sodbo o „naših“ šolah. Tem večjo pravico imam, ker sem sam slavne „uzorne uravnane šole na slovenskem Koroškem“ kot učenec in učenik pohajal in sedaj na samem sebi preiščujem, ali so me prav učili ali ne, je-li šolanje moje bilo srečno ali nesrečno, so-li te-le šole uzorne ali ne uzorne, dobre ali slabe. Ne zamerite! Ljudje, ki sedanje naše šole hvalijo, naj bi jezik za zobni držali, ker velikega pomena in svetega namena šol ne umejo, ne vedó še tega ne, čemu so šole. Če kak stroj ogledujem, kako morem reči: „Je dober, je izvrsten!“ če še ne umem, čemu je.

je že toliko dobrega storila, da bi si to zmirom v greh štel, ako bi ji v njeni nesreči ne pomagal, ko morem.

Tesar. Grem že s teboj, Janez. Mlinarici sem tudi hvalo dolžen. Ko sem bil preteklo zimo bolan, darovala nam je vsak teden najlepšo moko in meni še vsak dan dobro juho. Grem že s teboj, ali pomagalo ne bo nič — boš se že sam prepričal.

Kovač. Bova videla. Zdaj pa le hitro!

(Kovač in tesar odideta.)

8. prizor.

Lipe. Tako! Zdaj pa so vsi odšli in jaz sem sam v hiši. Pa najboljša družba je itak tu-le na mizi (gre k mizi, na kateri stoji pečenka in voha k pečenki), to je fina pečenka, diši pa že tako prijetno, da se človeku kar slina v ustih zbirajo. Kaj pa tu-le leži za en poseben košček (vtakne vilico v skledo). Meni se zdi, da je to želodček! Res želodček je! Kdo pa bo želodček dobil? Mislim, da nihče ne bo zvedel, ako želodček takoj snem. (Natakne želodček na vilico in drži ga kvišku). Znabiti drugi ne marajo za-nj. . . . potem ostane itak meni. Malo pokusiti bi ga vender mogel poprej (odgrizne košček). Ah je že preklicano dober! Ali, ko sem že zdaj odgriznil, ne morem ga vendar nazaj dati v skledo. Zdaj pa že celega snem (jé). Tako, to je izvrstno! Zdaj pa še to-le in . . . ga ni več. . . . — Moram vendar kosce zopet malo zravnati (ravna kosce v skledi). Takó. Zdaj pa nekdo prihaja (gre na desno, precej daleč od sklede).

9. prizor.

(Peter vstopi.)

Lipe. Bog vas sprejmi, gospod. Ali ste slepega Jakoba malo potolažili?

Moj svet! kje pa je to zapisano, v kateri postavi, v katerih bukvah, kateri modri mož je izustil že kaj tako neumnega? Šole so le za to, da se otroci kakega tujega jezika (nemško) naučé? Ali se bomo pri „ofravah“ ali „oferjih“, nečimurnih ženskah i. dr. neveščih ljudeh, večinoma že itak po „naših“ šolah strapanih, učili, čemu so šole na slovenskem Koroškem, ko so že davno najveljavnejši možje, ministri in postavodajalci odločno izrekli, za kaj so šole. Za to, da položijo temelj omike; to vé pač celi svet. Pri nas pa še celo cesarski in ministerski uradniki ter učitelji o tem poprašujejo „obskurne“ osebe! To je slavni napredek mogočne omike! Če ti-le in te-le pravijo: „Se mora koj nemško učiti“ katerim — kje na svetu so pa te šolske „kapacitete“, celo šolski nadzorniki svojo učenost položijo pred noge? Je-li ne na Koroškem? Pa drugje, kjer so enake — krivice. Pravica se v luči pameti pokaže, krivica pa v temo nespameti zakriva, če treba tudi za — „janke“. Moder Slovenec nikar ne sme misliti, da je vse modro, kar kak visok uradnik, če tudi na visokem mestu in z resnim obrazom ter dolgimi mustačami reče. Nisem vedel, ali bi se smejal ali jezil, ko sem bral v „Miru“ 10. aprila l. 1899. govor deželnega šolskega nadzornika v deželnem zboru. Tak mož, ki tako „učeno pedagogičsko“ govori pred pametnimi poslanci cele Koroške o šoli, je najvišji naš šolski nadzornik!! Potemtakem pa je, no ja — —! Kako to, da očetje slovenskih otrok niso tedaj koj gospoda nadzornika obsuli in pokopali s pismi, v katerih bi mu bili javno povedali, da s šolami, s katerimi je on tako izvrstno zadovoljen, oni kot stariši šolarjev nikakor ne morejo biti zadovoljni? Res, zakaj ne? Vidite, to je sad — ne naših, ampak njihovih, teh gospodov — šol.

Ako bi mi Slovenci imeli pametne šole, „pri moj duni“ tako bistré glavice smo pa še, da bi se tako neumno ne smelo govoriti z nami, kakor se sedaj pogostoma govori na višjih mestih, n. pr. v deželnem zboru ali pred volitvami, ali ko se otroci za šolo nabirajo, kjer je slovenska in nemška šola, ali podpisi zoper slovenske šole. Tako pametni bi bili naši kmetje celo in kmetijski fantje, tudi kmetice, da bi gospodov ne veselilo hoditi jih vprašati ne iz Celovca, ne iz Dunaja. Učitelju, inšpektorju, deželnemu predsedniku in komisarjem iz Dunaja, pa tudi naučnemu ministru bi se brez straha odrezali: Ako vi niste zadovoljni z našo slovensko šolo, smo pa mi očetje in matere zadovoljni, otroci so najprej naši (če niso vojaki). — — — Moj oče, moja mati so izvrstno zadovoljni s slovensko šolo, ker vidijo, da se otroci v nji česa naučimo, izomikamo. Da se premalo nemško naučijo, pravite, in da zaradi tega niste zadovoljni z našo slovensko šolo, mi smo pa zadovoljni z njo, ker se v nji slovensko in nemško dobro naučijo.

Vi bi z nemško šolo bili bolj zadovoljni, ker bi se v nji otroci več nemško učili, pravite. Prvič zelo dvomim in vsakdanja skušnja nam kaže, da to kratkomalo ni res! Sicer pa, gospod inšpektor (komisar) menda vendar veste, kakšen namen ima šola. Povejte vendar, ali je ljudske šole namen učenje tujega jezika ali omike? — Jaz sem nekoč, poizvedoval od šolarjev, kako znajo nemško in se prepričal sam, pa tudi od starišev izvedel, da jako

Peter. V imenu Gospodovem sem ga ozdravil; vidi zopet.

Lipe. Torej Jakob vidi zopet? Ne, kaj vi vse znate!

Peter. Prijatelj, jaz nisem tako mogočen; samo Bog je tako mogočen in dober.

Lipe. Gospod, tam že stoji pečenka.

Peter. Ali mojih gostov ni (pristopi k mizi in obrne z vilico kosce).

Lipe. Ti bodo takoj prišli. Tako dobre pečenke kovač ne bo zamudil, še manj pa tesar. — Kaj pa iščete?

Peter. Za pozemeljsko jed ne maram, ali en majhen košček manjka; tega sem hotel za se obdržati, želodčka ni, ne morem ga najti.

Lipe. Tako? Želodčka ni? — Saj mora zraven biti.

Peter. Ni ga tukaj.

Lipe. Le dobro pogledajte!

Peter. Vse je tu, noben košček ne manjka, in če je jagnje sploh želodček imelo, tedaj je gotovo bil tudi tu v skledi.

Lipe. Jagnje brčkone ni imelo nobenega želodčka.

Peter. Kaj ti na misel ne pride! Brez želodčka bi vendar ne moglo živeti.

Lipe. Oh moj Bog, taka živalica ne potrebuje nobenega želodčka; leta okoli, četudi mu znatraj kaj malega manjka.

Peter. Ne, ne, nekdo je želodček vzel.

Lipe. Ni mogoče,

Peter (prijazno). Ali si znabiti ti želodček snedel?

(Dalje sledi.)

malo ali nič ne znajo. Čudil bi se, ker „Mir“ ni dobil kope pritožeb, ki bi pričale zoper nadzornika koroških šol, a vem, da so jih „naše“ šole premalo pisati naučile, morajo torej tiho požirati jezo stariši slovenskih otrok. Tako kakor nekateri go-spodje govorijo in se z nami, se mi zdi, norca delajo, smejo le, ker jim je sad „njihovih“ šol (ne naših) že dozorel, ker imajo že „svoje“ ljudi.

Prav ostudne so res šolske razmere med vsemi Slovenci, če se od blizu ogledajo. Da bi „zelena miza“, kakor pravi dopisnik iz Lipe, ne vedela ničesar o žalostnem cvetju in sadju nepedagogično (po domače: nespametno) uravnane šole, ne verjamem. Da „zelena miza“ ne vé, da šole s tujim poučevalnim jezikom, tedaj „naše“ šole na Koroškem, za Slovence niso uzorne, ampak jako neugodne, če se gleda na omiko ali na pravi namen šol: tudi kratkomalo ne verjamem. Ko jih tako dosledno hvalijo od najnižjega do najvišjega nadzornika, si pač mislim, da se ne hvalijo same, ampak hvale potrebujejo, da se vzdržijo, kakor slabo judovsko blago. Ako bi „našim“ šolam bil namen — prvi in zadnji — omika, ne bile bi uzorne. „Uzorne“ so po mislih nasprotnikov le tedaj, ako jim namen ni omika, ampak — nemščina. To pa ni uzor, ampak spaka, ako šola pusti pravi svoj namen v stran in si postransko reč postavi za namen ali uzor.

Jaz „naše“ šole, v kakoršnih sem se sam — ne izomikal, le — pomikal, sovražim iz prepričanja, iz pameti, srca in duše. Želim, da bi je vsi pametni Slovenci tako sovražili. Že pred leti naj bi jo bili pokopali. Zavedno, pa odločno ljudstvo tako tlačiti, da se mu postavno dovoljene ljudske šole, ki so prvi, najpotrebnejši pogoj izomike, s katero se sedanji svet tako ponaša, ne privoli, pa vendar ne gre v Avstriji ali recimo v omikani Evropi! Ministri pa imajo toliko „rešpekta“ pred omiko in národom, ki omike zahteva, da bi odločnih, združenih zahtev vseh slovenskih občin ne mogli zavreči. Želim, naj bi vsi tako resnično sovražili „naše“ šole kakor jaz, da jih boljše prej kot slej pokopljemo. Sovražim „naše“ šole, ne morda ker sem sovražnik šol, ampak ker sem prijatelj šol, ne iz sovraštva torej, ampak iz ljubezni do omike in národa. Nekateri na slabo živino, zlasti slabo pleme jako zabavljajo. Ali so, ker zabavljajo, sovražniki ali prijatelji živinoreje? Ali ne zabavljajo iz vneme za dobro reč? Slišal sem o bogoslovcu, da je jako hud, če vidi svetnike, ki jih je naslikal kak kmečki umetnik ali „navadni mazač“. Ta bogoslovec ni sovražnik svetnikov ali slikarje, ampak ima kaj več kot navadni ljudje razuma o slikarski umetnosti; za umetno slikarstvo je vnet. Mnogi duhovniki po pravici grajajo pozlačene pokvečene Kristuse, ker Judje dober dobiček z njimi delajo. Le nespametni ljudje obrnejo reč tako, da ti duhovniki ne marajo podob Križanega. Kdor „našim“ šolam ponemčevalkam zabavlja, dela to iz gorečnosti (in razuma) za pravo izomiko ljudstva. Tako jaz, ne ker šol nočem, ampak ker hočem, da tudi Slovenci na Koroškem dobimo šole, ki jih ima vsak drugi národ v Evropi in Avstriji, kajti po mojem prepričanju še mi nesrečni Slovenci koroški šol nimamo; šole, ki jih imamo, niso prave šole! . . . t . . .

Dopisi.

Celovec. (Slovenski orglavci, zdramite se!) Dandanes je pač treba, da se tudi orglavci zavedajo svojega poklica. Ni dovolj, da delujejo samo na tihoma na domačih cerkvenih korih, treba se je oglašiti in tudi javno pred svetom nastopiti. Le pogledjte, kako se vse giblje in deluje, samo orglavci se ne ganete, kakor bi nobenih potreb ne poznali in ne imeli. Potrebno je, da se na kak način združimo. V Celovcu obstoji sicer Cecilijino društvo, pa slovenski orglavec nima od društva nič. Zato se naj naši orglavci „pridružijo „Cerkvenemu Glasbeniku“. Treba je, da se vsak orglavec sam vadi in uči; ni dovolj, da ima spričevalo o sposobnosti za orglavsko službo, treba se je vaditi in učiti, da se še to ne pozabi, česar se je kdo naučil. Zato bi moral imeti vsak orglavec v to stroko spadajoči list: „Cerkveni Glasbenik“, ki je edini slovenski list za cerkveno glasbo. Pa ni dovolj, da je samo naročen nanj. Tudi citati ga mora in najmanj enkrat v letu poročati mu, kaj se je pelo pri raznih cerkvenih slovesnostih. Tako se bo delovanje med orglavci oživelo, in orglavci se bodo med seboj spoznali vsaj po dopisih. Sedaj je čas, si ta list za tekoče leto naročiti. Stane samo 4 krone s prilogo. Denar naj se pošlje po poštini nakaznici z naslovom: „Upravništvo Cerkveni Glasbenik v Ljubljani. Poljske ulice števil. 12.“ — Sicer se mora z veseljem priznati, da je po slovenskem delu Korotana v zadnjih letih cerkveno petje precej napredovalo. V to je gotovo največ pripomogla „Cecilija“, katere prvi zvezek je družba sv. Mohorja v minulemu letu izdala že v drugi lepo popravljeni in pomnoženi izdaji. Le pridno sezite

po nji in pojte lepe pesmi v čast in slavo božjo! Na izbiro imate tudi lepo število narodnih pesmi v I. in II. zvezku „Pesmarice“, katero je tudi izdala družba sv. Mohorja. S tem ste dobro preskrbljeni za vse potrebe. V celi Avstriji se ne morejo ponášati s takimi zbirkami. Lahko smo na to ponosni! Zato pridno jih rabite in se učite ter pridno popevajte tudi pri shodih in zborovanjih. Da gojijo lepo cerkveno in narodno petje, to je naloga slovenskih orglavcev! Na delo tedaj! —l—

Podklošter. (Nesreča. — Nezmerno žganjepitje.) V Sovčah se je ponesrečil Janez Colner, posestnik p. d. Kugej. Prišel je v nedeljo dne 5. t. m. v Podklošter, da bi se udeležil nedeljske božje službe. Namesto da bi šel v cerkev, se je pa morda zaletel tje, kjer s kozarci vkup zvonijo in novošegne nauke razlagajo. Tam je prebil do 4. ure popoldne. Nekoliko navdušen od zavžite pijače se je podal proti domu. Sredi pota, v takimenovani „Pikri“, je hotel počiti ter je sedel nad strmim jarkom na plot, iz katerega se je znak prekucnil čez strmi breg več metrov globoko. Domu so ga pripeljali še živega, zvečer tistega dne pa je umrl. Nesrečni mož sicer ni bil pijanec prve vrste in je bil pošten človek, a postal je žrtev zapeljivih tovarišev. — Kuga pijančevanja se zmiraj bolj širi; ob nedeljah so med božjo službo gostilne napolnjene, cerkev pa na pol prazna, vsled tega se pa ljudstvo vedno bolj izneveri, razdivjanost in revščina zmiraj bolj narašča. Ako se zvozi v vas, ki šteje z otroci vred le nekaj čez 300 prebivalcev, v enem letu 12 do 14 polovnjakov špirta, kakor se je zgodilo v lanskem letu, ki se povžije v podobi smrdljivega žganja zraven drugij opojnih pijač, lahko preračunimo, kako dolgo bodo mogli gospodariti sedanji posestniki. Kmetje, glejte vendar kam jadrate! V enem letu se zapije lepo posestvo! Krščanski gospodarji, ki ste dozdej še pametni ostali, vplivajte na ubogo, zapeljano ljudstvo in svoje nesrečne sosedo, da dajo slovo nezmernemu žganjepitju in da začnejo tudi oni posevečevati nedelje, kakor se kristjanu spodobi.

St. Jakob v Rožu. (O predoru.) Železniški minister dr. pl. Wittek si je dne 7. t. m. ogledal dela pri karavanskem predoru v Področici. Spremljala ga je njegova sestra in sekcijski načelnik Wurmb. Isti dan se je otvorila nova velika gostilna pri predoru, katero vodi gospodična M. Jaklič, posestnica gostilne „pri Solcu“ v Celovcu. Začeli so pri predoru delati tudi z električno močjo. Dne 5. jan. si je minister ogledal dela v Jesenicah, dne 6. v Bohinju. Dne 7. jan. zvečer se je povrnil preko Celovca na Dunaj. — Dne 10. jan. se je v Področici otvoril novi poštni in brzozavni urad. Vsak dan enkrat vozi poštni voz na Vrbo. — Predor so zvrtili do sedaj 243 metrov globoko.

Prevalje. (Božičnica katoliškega delavskega društva.) Na novega leta dan je priredilo naše katoliško delavsko društvo svojo božično slavnost. V dvorani Šteklave gostilne je stalo krasno božično drevo, bogato obloženo, lepo okinčano. Prisrčna hvala farškim dekletom za njihov trud; kajti njihovih rok je to delo. In po popoldanski božji službi — je bila dvorana kar hipoma natlačena delavstva in drugih. Prižgali smo svečice in božično drevo se je pokazalo v vsej svoji krasoti in bogastvu; čez sto lučic je gorelo na njem! vsaka vejica se je šibila pod sladkimi in bliščočimi se darovi. Gosp. kaplan Maierhofer je v svojem govoru slikal revščino, pomanjkanje Jezuščka v betlehemskem hlevu, zraven pa pokazal mir, srečo, zadovoljnost, ki je tam kraljevala: v tej sveti noči se je rešilo revno, delavsko ljudstvo. Potem so se razdeljevala darila za vsakega delavca. Okoli 180 kron so štela. Z vidnim srčnim veseljem so sprejeli udje bogate darove. Nazadnje so se prodajale posamezne vejice božičnega drevesca, kar je povzročilo veliko zanimanja in smeha. Zraven pa tudi lep dobiček. Bog plačaj vsem dobrotnikom vse stotokrat. Predsednik g. Rupnik se je h koncu zahvalil vsem dobrotnikom za ves trud in podporo, posebno č. g. domačemu župniku Ant. Kesnarju in ravnatelju g. Steinebachu.

Prevalje. (Proč od Rima! — Prevzetnost in blamaža.) Neka gospoda, katera hoče po vsej sili nositi veliki zvonec, ne more pozabiti, da si pri zadnjih občinskih volitvah tako zaželjenega zvonca še ni smela obesiti okrog vratu, da bi z močno zvenketajočim glasom oznanjal javnost glavice, pod katero bi visel. Tuhtali so in tuhtali: kaj je storiti, da bi bili še bolj „fortšritlih.“ Pisali so torej v „Bukstehude“, ali bogvé kam, po nekega majhnega „lutra“, ali kakor pravijo, po nekega pastora, da bi stopil na veliki trg v Prevaljah, tam nekje pri Špitalskih ulicah in na ves glas kričal:

Vrli Prevaljčani
Vi nikol zaspani!
Čujte kaj oznanil bom:
Za menoj vsi „Los von Rom“!

Aha! Modro jo je stuhtala tista gospoda! Ker domačini-katoličani ne kupijo ji zvonca, bo pa vpeljal „novo vero“ in ona bo kot „papež“ dobila vendar

enkrat svoj — zvonec! „Vsi proč od Rima“, in vsi za tisto gospodo! Po časopisih so že raztrobili, da bo na svetih treh kraljev praznik slovesna lutrovska božja služba! — Pa za božjo službo in molitev jim že od nekdaj ni bilo, in jim tudi sedaj ni, in lutrovske božje službe sploh ni treba, ker je en sam pri nas, ki se ne šteje med katoličane. Šlo jim je le zato, da bi povzročili tudi pri nas smrdče in izdajsko „proč od Rima-spako“. — A glej ga no! Od merodajne strani je zadonel grozoviti glas: Tega pa ne! Za neumnosti in šuntarije so časi preresni! — To imaš! Zopet ni velikega zvonca! Ščasoma se bodo pa množili — dolgi nosovi še bolj; in nazadnje jim pa veliki zvonec lahko tja obesimo. — Dà! dà! Da bodo „hajlovci“, svojeglavni tujci, in „proč od Rima-spake“ dobili pri nas prvo besedo, veliki zvonec, mora Meža še veliko umazane nesnage nesti v Dravo! — Govori se pa, da omenjena gospoda cele noči ne more spati; dokler se v Prevaljah ne bo slišal glas „proč od Rima“, nimajo pokoja. Značajnega ravnatelja rudokopov, g. Steinebacha, pa prosimo, da bo še zanaprej varoval naš kraj take kuge.

Prevalje. Tukajšnja požarna bramba je tudi lani, kakor sploh vsako leto, priredila lepo slavnost na Silvestrov večer. Udeležba je bila mnogoštevilna, zanimanje občno, igra izvrstno šaljiva, tombola pa dobičkov polna. Tako so bili vsi zadovoljni — vsaj do usodne ure dvanajste, ob kateri so vsi navdušeno pozdravili novo leto. Če je komu kaj po polnoči „zmotilo“ veselje in zadovoljnost, tega je vsaki sam — kriv.

Prevalje. (Račun in gibanje v starem letu.) S ponosom lahko gledajo naši farani nazaj v preteklo leto; kajti prineslo jim je lepo cerkev. Stalo pa je slikanje cerkve 1486 K; slikanje kapele 260 K; popraviljanje stolov in tlaka 542 K; popraviljanje zvonika in zvezde 800 K. Skupaj torej: 3088 kron, katere so do male svôte že vse plačane. — Rojenih je bilo 108, in sicer 87 zakonskih in 21 nezakonskih. Umrlo jih je 119. Porok je bilo 29.

Od koroško-štajerske meje. (To in ono.) „Ta bi pa tudi za marsikaterega Korošca bila prava“, smo si mislili. — „Katera pa?“ — Eh, no, čakajte, da povem. Naši sosedje na oni strani Meže so imeli volitve v okrajni zastop slovenjegraški. Stalo jih je mnogo truda, da so zmagali. Dosti je bilo tudi odpadnikov. Neki mož — Slovenec, je obljubil, da bo volil z našinci. A ni ostal mož-beseda, in volil je z nasprotniki. Kaj pa storijo naši vrli slovenski korenjaki onkraj Meže? Kupijo janko in jo pošljejo odpadniku po pošti, sam je moral iti po njo. Tako-le kazen bi zaslužil tudi vsak slovenski Korošec, ki ne ostane pri volitvah mož-beseda in se vsede na nasprotno limanico. — Veselje nas navdaja, ko vidimo, kako se naši bratje onstran Meže zavedajo. Kupili so v Slovenjem Gradcu skoraj najlepšo hišo, kjer imajo svoje konsumno društvo, štacuno, pa tudi gostilno, v kateri najdeš slovenske časopise, kakor: „Slovenca“, „Slovenskega Gospodarja“, „Naš Dom“, „Südsteirische Presse“ in druge. Pa so tudi ponosni na svoj dom! Prav imajo, saj so lahko ponosni. Zastopani so tam kmetje cele slovenjegraške doline. Vplačali so nekateri deležev po več stotakov, rodoljubni gospod Kac celo več tisočakov. — Tako je prav! V edinstvi je moč! Da bi se vendar tudi koroški Slovenci začeli ogrevati za tesnejše združenje, kajti le v njem je naša pomoč, v njem je naša moč! —k.

Novičar.

Na Koroškem.

Duhovske zadeve. V Šmartnu v graniški dolini je umrl dne 9. t. m. ondodni župnik benediktinec, č. o. Kolumban Urnik, bivši profesor bogoslovja v Celovcu. Pokojnik se je porodil dne 12. oktobra 1851 na Djekšah, bil v mašnika posvečen dne 16. jul. 1882. — Dne 8. t. m. je v Celovcu umrl karmelitanec, č. o. Gotfrid Ohlenforst, provizor v Zedlitzdorfu, star 44 let. N. p. v. m. — Za dekana v Št. Andražu je imenovan ondodni župnik, č. g. Konrad Zweiger. Dekanijo Kotarče oskrbuje č. o. Benedikt Egger v Bitinjah. — Č. g. Jan Unterluggauer, veroučitelj v Celovcu, je imenovan za glavnega voditelja društev za katoliške rokodelske pomočnike na Koroškem. — Razpisana je župnija Ljubno do dne 12. febr.

Iz uradnega lista. V Porečah ob jezeru je do dne 21. jan. razpisano mesto nadučitelja. — V okraju Šmohor je razpisano do dne 15. febr. mesto cestarja.

Osebnosti. Odvetnik g. dr. Ad. Martinek se preseli iz Pliberka v Celovec.

Judeževi groši. Za božičnice so sprejele od podružnice nemškega „schulvereina“ v Celovcu sledeče šole na slovenskem Koroškem podpore: Ho-diše (!) 48 K, Železna Kapla 109 K 62 vin., Črna

50 K 88 vin., Domačale 50 K 88 vin., Kotmaravas 79 K 36 vin., Trušnje (Zelinje) 107 K. — K temu znesku je nabral znani vsenemški agitator K. Pröll v Berlinu 150 mark, splošni nemški „schulverein“ v Berlinu je dal 70 mark, ostalo pa nemški „schulverein“ na Dunaju. S pruskimi markami tedaj plačujejo slovensko kri! Fej!

Drobiž. Na mesec ječe je bil pred celovško vojaško sodnijo obsojen narednik Pečnik 17. polka, ker je nekemu vojaku dal zaušnico. — Na Obirju je bilo lani 370 oseb, med njimi 70 žensk. — V koroško hranilnico v Celovcu je lani 17.027 strank vložilo 7.490.067 kron. 18.050 strank pa je vzdignilo 7.110.856 kron. — Za nemški „Schulverein“ plesali bodo tudi letos na pustni torek v Celovcu. — V Celovcu so ustanovili novo društvo „Orchester-Verein“, ki ima namen, vzdržavati nemško mestno godbo. — Posestvo Gorice pri Borovljah je od g. grofa Oskarja Christalnigga kupil fužinar Al. Voigt v Borovljah za 27.000 gld. G. grof Christalnigg se je nastanil v Gorici.

Po slovenskih deželah.

† Josip Nolli. Dne 11. t. m. umrl je v Ljubljani po daljšem bolehanju urednik in operni pevec g. Josip Nolli, katerega hvaležno spominjati se moramo tudi koroški Slovenci. Pokojnik je mnogo deloval za naš narod osobito ob času, ko so nam bili odločni in pogumni možje le prav redko sejani in ko je nestrupna nemško-liberalna vlada žalostnega spomina gospodarila nad nami Slovenci s kruto silo. Takrat se je pojavil on kot mlad in čil bojovník-pravnik, ki je stopil v vrsto tedanjih prvoboriteljev slovenskih, sedaj tudi že pokojnega dr. Bleiweisa, dr. Coste, dr. Razlaga, dr. Zarnika in drugih, žrtvoval svoj poklic, popustil svoje študije ter se podal na politično polje, kjer je pričel z vso vnemo in navdušenostjo orati ledino. Starejši koroški rodoljubi, ki so imeli svojčas, to je koncem šestdesetih in začetkom sedemdesetih let priliko, navduševati se za slovensko stvar po tedanjih velikanskih taborih, spominjali se bodo čvrstega, lepega kodrastega mladeniča, ki je z iskrenimi, navdušenimi besedami poleg ranjkega našega Andreja Einspielerja, dr. Zarnika in drugih rodoljubov navduševal koroške Slovence na slovenskih taborih v Grabštanju pod Celovcem in v Žopračah pri Vrbi. Tudi pozneje se je parkrat rad prihitel k nam na Koroško, da nam je pri naših velikih in lepih slavnostih, ki nam je je pred leti prirejalo naše slovensko katoliško-politično in gospodarsko društvo, zapel s svojim krepkim in krasnim baritonskim glasom ter nas v navdušenih besedah bodril za delo na narodnem polju. Prepoštoval je v prejšnjih letih kot pevec v laški družbi mnogo svetá ter žel s svojim petjem povsod obilo slave, a naposled ga je ljubezen do svoje domovine pripeljala vendar-le zopet nazaj na Slovensko med stare svoje znance, kjer je posvetil vse svoje moči v prvi vrsti slovenski dramatici, t. j. slovenskemu gledališču, za katero je živel in deloval prav do svojega poslednjega izdiha. Vedno delaven tudi pri drugih slovenskih društvih, bil je znan kot navdušen „Sokol“, še navdušenejši pevec in igralec ter izboren govornik. On je res živel za svoj narod, za-nj deloval z vso vnemo in za-nj dovolj tudi trpel. Bil je prijateljem svojim bratsko udan in ljubezniv v občevanju ter strpljiv proti vsakemu drugemu. Naj mu bode sedaj na onem svetu Bog milostljiv in naj nakloni mir in pokoj blagi njegovi duši!

Iz slovanskega sveta.

Dunajski Čehi zahtevajo 20 čeških ljudskih šol. Da je Dunaj „največje češko mesto“, je znano, kajti tam biva in dela več Čehov, kakor v Pragi; da jim pa dunajsko mesto nobene narodne pravice ne privošči, je tudi znano. Opominjamo le na izjave dunajskega župana dr. Luegerja ter na postopanje krščanske socijalne stranke. Mi sicer z veseljem srcem pripoznavamo velikanske zasluge krščansko socijalne stranke v gospodarskem oziru, a njeno naziranje in postopanje proti dunajskim Slovanom, v prvi vrsti proti Čehom, je skrajno krivično. Odkod ima dunajski magistrat pravico zahtevati od vsakega mestnega uradnika, da priseže na — nemški značaj mesta? Ali ni Dunaj cesarsko mesto, skupno mesto vseh narodov, stolica cesarja, ki ljubi vse narode? — 2972 gospodarjev-očetov je podpisalo prošnjo za ustanovitev 20 čeških ljudskih šol. Številke govorijo! 5044 šolskih otrok je že dosedaj imenoma navedenih, kateri lahko prvi dan vstopijo v šole svojega jezika! Obširno utemeljena prošnja obsega 281 pol papirja, ter se je potrebovalo za uradno predpisano kolekovanje kolekov za 400 kron. Bog jim daj srečo in vspeh! A pri sedanji meri na Dunaju je le malo upanja.

Slovaki. Novo življenje, ki se je pojavilo med Slovaki tekom zadnjih volitev, ni umrlo, nego se je razširilo ter doseglo nove uspehe. Slovaki zmagujejo pri občinskih volitvah v kljub pritisku vlade in Mažarov. To pa nasprotnike strašno boli,

kar se je zlasti pokazalo tudi v državnem zboru, ko so vse madžarske stranke, ki so si vedno v la-
seh, složno postopale zoper Slovake. V Turci so
dobili Slovaki osem sedežev v občinskem odboru;
to je Madžare tako preplašilo, da so vseh osem man-
datov razveljavili. Stare nezakonitosti se zopet po-
navljajo, to pot pod ministrom Szellom, čegar geslo
je red, delo in zakon, — vsaj v lepi besedi!

Gospodarske stvari.

Zlata pravila prašičjereje. 1. Redi in
oskrbuj plemenske prašiče kolikor možno dobro, in
sicer živali za pleme kolikor se da poceni, pitavno
žival, kar se dá obilno. — 2. Kaj popolnejšega se
da doseči le s čistim plemenom. — 3. Rabi samo
zdrave živali pravičnega života za pleme in nikoli
prezgodaj. — 4. Razven pitavnim prašičem privošči
vsem živalim vsaki dan par ur gibanja na prostem,
če je vreme zato; ravno zato so prašiči, ki se pa-
sejo, tako zdravi. — 5. Skrbi za gorek, zračen
svinjak brez prepaha, ki bo po zimi topel, po leti
lepo hladen. — 6. Vsako vznemirjenje živalim bolj
ali manj škoduje, posebno onim, ki jih pitamo. —
7. Snaga je glavni pogoj srečne prašičjereje. —
8. Plemenskim živalim daj sicer obilno piče, pa
ne do masti. — 9. Pokladaj vedno le zdravo krmo,
ki tekne. — 10. Močna krmila polagaj bolj suba,
korenstvo pa le kuhano ali sparjeno. — 11. Skrbi
tudi vedno za svežo vodo. — 12. Vsaki dan po-
kladaj ob strogo določenem času pičo — mladim
pujskom in odstavljenim ne pokladaj preveč na-
enkrat, zato pa tudi večkrat. — 13. Daj priliki
ščetinarjem, da dobijo vsaki dan na razpolago
apnenastih kosov prsti, kosove oglja itd. —
14. Plemenski svinji mehko nastelji, predno se
opraseti; nadzoruj sicer porod, a ne segaj prezgodaj
vmes. — 15. Odšepni pujskom ostre zobčke, če
le moreš vže v prvih 24. urah. — 16. Od 3. tedna
naprej naj pridejo pujski ob lepem vremenu s svinjo
vred na prosto, od 4. tedna naprej začni pokladati
postransko pičo. — 17. Pusti pujske 7 do 8 tednov
pri svinji, za naprej odmenjene celo 9 do 10 tednov.
— 18. V jednem oddelku naj bodo skupaj samo
enako krepke živali; slabiče deni posebej. — 19. Če
le moč, tehtaj pitavne prašiče vsaki mesec. —
20. Mnogo vodene krme da vodeno meso, močno
oljnata piča da oljnato slanino, in koruza pobarva
mast in slanino rumeno. — 21. Z ječmenom,
grahom, bobom in rženimi otrobi se priredi naj-
boljše meso, slanina in mast. „Nár. Gosp.“

Tržne cene.

V Celovcu, dné 9. januarja 1902.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	—	—	—	—	— bik
rž	9	33	11	66	— pitane vole
ječmen . . .	—	—	—	—	8 vprežnih volov
oves	5	66	7	7	3 junce
turšica . . .	7	40	9	25	55 krav
pšeno	14	—	17	50	2 telici
proso	—	—	—	—	74 pitanih svinj
fižol, rudeč .	—	—	—	—	12 prasceev
krompir . . .	2	20	3	58	
ajda	6	85	8	56	

Pitani volli so po — K do — K, vprežni volli po
190 K do 310 K, krave po 140 K do 266 K.

Sladko seno je meterski cent po 6 K 60 v do 7 K
— v, kisló seno po 5 K — v do 6 K — v, slama po 3 K
70 v do 4 K 40 v.

Promet je bil slab.

Velikovec, dné 8. januarja. Prignali so: 62 volov, 67
krav, 10 telic, 2 teleči. Cena za pitano živino 61 do 64 kron,
za vprežno živino 56 do 58 kron za meterski cent žive vage.
12 ovac, 46 zaklanih svinj, 2 kozi. Promet je bil srednji.

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vložna številka; d. ob. = davčna občina.)
Velikovec. Dne 25. jan. ob 10. uri, Lipejeva bajta
v Ledu, vl. št. 41. d. ob. Led. Cena 2302 kroni, najnižja
ponudba 1535 kron.

— Dne 1. febr. ob 10. uri, Šleglova kmetija, vl. št. 11,
in Golobratnikova kmetija, vl. št. 6, d. ob. Št. Kolman. Prva
je cenjena na 4477, druga na 2859 kron.

Vabila.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Škocijan in
okolico priredi v nedeljo dné 26. januarja po blagoslovu
shod pri Majerju v Škocijanu. Na vsopredju je slav-
nostni govor č. g. vikarja V. Podgorca, potem prosta
zabava, pri kateri se igra veseloigra „Zamujeni vlak“.
Nastopili bodo tudi gg. tamburaši društva „Bisernica“ iz
Celovca in moški zbor škocijanskih mladeničev. — K prav
obilni udeležbi vabi drage rojake od blizu in daleč
načelnístvo.

Posojilnica v Slov. Plajbergu bo imela svoj letni
občni zbor dné 26. januarja 1902 ob 3. uri popoldne pri
Zarku v Slov. Plajbergu s sledečim vsopredom: 1. Volitev
odborna. 2. Računsko poročilo. 3. Posamezni nasveti. — Pri-
jazno vabi vse zadružnike odbor.

Loterijske številke od 11. januarja 1902.

Linc 69 77 13 46 5

Trst 72 81 36 65 78

NAZNANILA.

Učenca

sprejme takoj v svojo trgovino

Peter Merlin,

„pri zlati krogli“ v Celovcu.

Kovačnica

s kuhinjo in dvema sobama, na lepem kraju pri
farni cerkvi v Domačalah in ob občinskem potu
ležeča, se dá za več let v najem. Več pové Janez
Šturm p. d. Nemeec v Hovčah, pošta in želez-
niška postaja Podravlje (Föderlach) na Koroškem.

Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

Jako važno

za boleajoče na želodcu!

**Pomanjkanje teka, bolečine in slabost
želodca, slabost ter glavobol vsled sla-
bega prebavljanja, slabo prebavljanje itd.
odstranjujejo takoj znane**

Brady-eve (marijinoceljske) želodčne kapljice.

Dobivajo se v vseh lekarnah.

Na tisoče zahvalnih in priznalnih pisem.

Jedna steklenica z navodilom 40 kr., dvojna steklenica 70 kr.
Glavni razpošiljatelj: C. Brady, lekarna „Hogerskemu kralju“,
Dunaj I.

Pred ponaredbami se svári. Prave marijinoceljske
želodčne kapljice morajo imeti varstveno znamko
in podpis: *C. Brady*

Svojo zalogo devocijonalij,

kakor roženvencev, križcev, podobie, molitve-
nikov itd. priporoča **Miha Grafenauer**, mežnar
in prodajalec pri Sv. Križu na Peravi pri Beljaku;
posebno se priporoča velečastitím gospodom za čas
sv. misijonov.

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preizkušena zdravila, redilna in
dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic,
priporoča in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se dobivajo, če se naroča po pošti v
tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan
tako pošiljajo na vse strani sveta s povratno
pošto s poštnim povzajem, tudi celo samo en
komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nerвозne,
okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsa-
kega bolnika, sploh za vsakega se namesto brez-
močne, razdražujoče kave in ruskega čaja **Doktor
pl. Trnkóczyjev**

Kakao sladni čaj priporoča kot
tečno, krepilno,
zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot
sladna kava. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14
zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: **Doktorja pl. Trnkóczyja**

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za
želodec. Pomirjuje, krepi, ute-
šuje bolešt, vzbuja tek, čisti želodec in pospešuje
prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne.
Odvajajo blato brez vseh bo-
lečin želodca, kakor se to čestokrat pripeti pri dru-
gih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bo-
lezni, ki morejo nastati vsled zapeke, napanjanja itd.
Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — **Pocukrene
kroglice.** Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljav sok ali zeliščni
sirup, prirejen z lahko raztvorljivim
apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša
ból in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica
1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (Gichtgeist) pripo-
ročljiv je kot bólí utešujoče, lajš-
ujoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo
poživljajoče drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu.
Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura zoper kurja očesa,

Varstvena znamka.

preizkušeno sredstvo proti boleš-
nim kurjim očesom, bradavicam,
roženici, žuljem in ozeblinam. Ima
to veliko prednost, da je treba bolno
mesto s priloženim čopičem zgolj
namazati. Steklenica 80 h, šest ste-
klenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, polje-
delcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje
zdrave in krepke živine, opozarjamo iste po-
seбно na **dr. Trnkóczyja** redilne pripravke
za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo
pri kravah, volih in konjih. Ze
blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljivan,
keďar živina noče žreti, pri kravah da se izboljšuje
mleko. Zavojček z rabilnim navodilom 1 K, pet
zavojčkov samo 4 K.

Prasičji redilni in krmilni

in dietetično sredstvo za prašiče.
Za notranjo rabo, služi za tvorbo
mesa in tolsče. Zavojček 50 h,
pet zavojčkov samo 2 K.

Varstvena znamka.

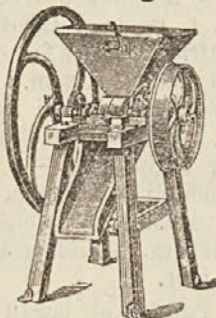
Pozor! Ta prasičji prašek in kakao-sladni
čaj dobite tudi v vseh prodajalnicah, če pa ne, potem
po pošti.

Mladenič,

več slovenskega in nemškega jezika v besedi in
pisavi, spreten stenograf, kateri je več let deloval
v odvetniški pisarni, želi nastopiti **službo ob-
činskega tajnika** v kraju na Koroškem, kjer
bi uradoval tudi pri kaki posojilnici ali pa mogel
prevzeti **službo organista**. Nastop takoj ali
po dogovoru. Naslov pové uredništvo „Mira“.

Najnovejši stroji za prirejanje krme

za zimsko krmljenje po hlevih.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in
prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlini za roh-
kanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste stedilne peči z
emalliranimi in neemalliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje
živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo,
čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo,
stoječe ali na kolesih, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „AGRIKOLA“ brez preminjalnih koles za vsako seme,
za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sad-
nem drevju in peronosperie iz deluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

PH. MAYFARTH in sođr.

C. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par,
na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71.

Odlikovana z čez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnamí.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.